

РЕШЕНИЕ

№ 148

гр. Плевен , 24.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛЕВЕН, II ВЪЗ. ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ в
публично заседание на втори юни, през две хиляди двадесет и първа година в
следния състав:

Председател: Весела Люб. Сахатчиева

Членове: Рени М. Спартанска
Красимир Ив. Петракиев

при участието на секретаря КОНА М. ДОЧЕВА
като разгледа докладваното от Рени М. Спартанска Въззивно гражданско
дело № 20214400500357 по описа за 2021 година

Производство по чл. 258 и следв. от ГПК.

С решение на Левченски Районен съд №15 от 18.02. 2021г., постановено по гр.д.№501/2020г.по описа на същия съд е отхвърлен като неоснователен предявения от „***“ ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.Пловдив, ул.“***“№2А, представлявано от управителя Т.Л.К. против К. ИВ. АЛ., ЕГН *****, с адрес: гр.Левски, обл.Плевен, ул.“***“ №23, иск с правно основание чл.422 от ГПК, вр. с чл.535 ТЗ за признаване за установено в отношенията между страните, че ответникът дължи на ищеца сума в размер на 5400 лв., представляваща неплатена главница по запис на заповед от 01.10.2019г., издаден от К. ИВ. АЛ. в полза на „***“ООД, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на заявлението по чл.417 от ГПК – 10.06.2020г., до окончателното изплащане на задължението, за което вземане е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл.417 от ГПК №106/11.06.2020г. по ч.гр.д. №235/2020г. по описа на Районен съд Левски.Със същото решение на ЛРС на основание чл.78, ал.3 от ГПК „***“ ООД, ЕИК:***, със седалище и адрес на управление: гр.Пловдив,

ул.“***“№2А,представявано от управителя Т.К. е осъдено да заплати на К. ИВ. АЛ., ЕГН ***** от гр.Левски, обл.Плевен, ул.“***“ №23 направените разноски за адвокатско възнаграждение в общ размер на 1050 лв.

Недоволен от така постановеното решение е останал ищецът пред ЛРС-,,***“ООД гр.Пловдив,представявано от управителя Т.К. , който чрез своя пълномощник адвокат И.А.. от ПАК го обжалва пред Плевенски Окръжен съд като неправилно и незаконосъобразно. Излагат се доводи,че първоинстанционният съд е развил правилни съображения от теоретична гледна точка,но е извършил неправилна интерпретация на събраните по делото гласни доказателства.Твърди се,че ЛРС е кредитирал единствено показанията свидетелите,посочени от ответницата,които не са очевидци на съставянето на документите,а преразказват казаното от К.А.,че неправилно са игнорирани показанията на свидетеля,посочен от ищеца.Посочено е,че в мотивите на обжалваното решение се съдържат препратки към доказателства,събрани в досъдебни производства.Излагат се доводи,че неправилно съдът е приел,че по линия на ТЗ се търси реализация на пълна имуществена отговорност,че в подкрепа на този аргумент е фактът,че ответницата е продължила да изпълнява служебните си задължения далеч след подписване на процесните документи ,което обезмисля смесването на двете правоотношения, заемното,обезпечено със запис на заповед и трудовото,което е продължило несмущавано.Въззивникът не споделя съображенията на ЛРС за нищожност на запис на заповед,като счита,че установеният в чл.211 КТ съдебен ред за осъществяване на пълната имуществена отговорност на работника или служителя към работодателя,не означава забрана за доброволно заплащане на вредите от страна на работника,което е допустимо на общо основание без спазване на особена процедура.В заключение въззивникът моли съда да отмени изцяло обжалваното решение на ЛРС. В съдебното заседание на 02.06.2021г.пред ПОС въззивникът ,,,***“ООД чрез своя пълномощник адвокат И.А.. от ПАК поддържа подадената въззивна жалба и моли същата да бъде уважена.Претендират се и направените по делото разноски за въззивната инстанция,съгласно представен списък по чл.80 ГПК.

Въззиваемата К. ИВ. АЛ. чрез своя пълномощник адвокат П.П. от ПАК е депозирала писмен отговор в срока по чл. 263 ал.1 ГПК,в който взема

становище ,че въззивната жалба е неоснователна,а обжалваното решение на ЛРС като правилно и законосъобразно следва да бъде потвърдено.Посочено е,че твърдението в жалбата,че съдът е игнорирал показанията на свидетелката Т.Г. е неоснователно и напълно необосновано .Изложени са доводи ,че договорът за заем е реален по своя характер и предаването на заемната сума е част от фактическия състав на сключване на сделката,че след като не е установено въззиваемата реално да е получила сумата,предмет на договора за заем,обезпечен със запис на заповед,исковата претенция е изцяло неоснователна.В отговора е посочено решение на ВКС №379/23.05.2013г.по гр.д.№314/2012г.,III г.о.,съгласно което пълната имуществена отговорност на работника или служителя по чл.211 КТ, в това число и тази за липси на стоково-материални ценности по чл.207ал.1т.2 КТ се осъществява по съдебен ред,респ.по общия исков ред , като е недопустимо реализирането на тази отговорност по реда на чл.410 ГПК чрез издаване на заповед за изпълнение.На това основание са изложени доводи,че процесният запис на заповед е нищожен,поради противоречие със закона-чл.211 КТ,тъй като обезпечава вземане за липси.В заключение моли съда да постанови решение ,с което обжалваното решение на ЛРС да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно,със законните последици.В съд.заседание на 02.06.2021г. въззиваемата К.А. чрез своя пълномощник адвокат П.П. от ПАК поддържа становището си в писмения отговор и моли съда да потвърди обжалваното решение на ЛРС.Претендират се и направените по делото разноси за въззивната инстанция, съгласно представен списък по чл.80 ГПК.

Окръжният съд, като прецени посочените в жалбата оплаквания и представените по делото доказателства, приема за установено следното:

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259 ал.1 ГПК,от надлежна страна срещу подлежащ на обжалване съдебен акт,поради което е допустима. Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Безспорно между страните е с оглед приложеното ч.гр.д. №235/2020г. по описа на ЛРС ,че същото е образувано на основание подадено от „***“ ООД гр.Пловдив заявление издаване на заповед за изпълнение по реда на чл.417 ГПК въз основа на запис на заповед.Заявлението е уважено,като ЛРС е издал заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по

чл.417 ГПК №106/11.06.2020г.по ч.гр.№235/2020г.С цитираната заповед е разпоредено длъжникът К. ИВ. АЛ.,ЕГН ***** от гр.Левски ,ул. ****“№23 да заплати на кредитора „****“ ООД гр.Пловдив ,ул.“****“, №2А,представлявано от Т.Л.К. сумата 5 400лв.,ведно със законна лихва върху сумата,считано от 10.06.2020г./датата на подаване на заявлението/ до изплащане на вземането , както и направените деловодни разноски в размер на 538лв.,от които 108лв. ДТ и 420 лв.адвокатско възнаграждение.В самата заповед е отразено,че вземането произтича от запис на заповед ,издаден на 01.10.2019г.от К. ИВ. АЛ. ,с падеж 31.03.2020г.за сумата 5 400лв. Доколкото заповедта е по чл.417 ГПК и подлежи на незабавно изпълнение за посочените суми е издаден изпълнителен лист,като е образувано изп.д. №**20207560400380** по описа на ЧСИ Ц.Н. .В срока по чл.414 ал.2 ГПК от страна на длъжника К.А. е постъпило възражение срещу така издадената заповед за изпълнение по чл.417 ГПК. С определение на ЛРС №616 от 28.07.2020г. на осн.чл.415 ГПК , съдът е указал на заявителя да предяви иск за установяване на вземането си в едномесечен срок,като до внесе дължимата ДТ и със същото определение на основание чл.420 ал.1 ГПК е спряно принудителното изпълнение по горепосоченото изп.д.по описа на ЧСИ Ц.Н..

Предмет на разглеждане в настоящото производство е предявен от кредитора „****“ООД гр.Пловдив установителен иск по чл.422 ал.1 ГПК във вр.с чл.415 ГПК срещу длъжника по записа на заповед –издателя К.А. за установяване съществуването на вземане за сумата 5 400лв., дължима по записа на заповед.

От приложения в заповедното производство оригинал на запис на заповед е видно,че същият е издаден на 01.10.2019г. в гр. Плевен от К. ИВ. АЛ. ,ЕГН ***** като издателят се е задължил безусловно и неотменимо,срещу представяне на записа на заповед,без протест да плати на предявяване на „****“ООД гр.Пловдив,представлявано от Т.Л.К. или на негова заповед сумата 5 400лв.Отразено е,че на осн.чл.487 ал.1,изр.3 ТЗ записът на заповед трябва да се предяви за плащане,не по-късно от 30.03.2020г.В записа на заповед има отбелязване,че е предявен за плащане на 31.03.2020г.,удостоверено с подписа на издателя К.А.. Не се оспорва от последната,че тя е подписала процесния запис на заповед.

Безспорно по делото е установено, че страните са били в трудово правоотношение за периода 24.06.2019г. до 23.01.2020г. В този смисъл са представените писмени доказателства-трудова договор №223/24. 06.2019г., сключен между страните и заповед №171/22.01.2020г. за прекратяване на трудовото правоотношение на осн.чл.325 т.1 КТ.К.А. е заемала длъжността „бижутер-демонстратор“ с място на работа МОЛ Панорама Плевен ,открит щанд за продажба на сребърна бижутерия.Съгласно длъжностната характеристика за посочената длъжност-т.15 въззиваемата е имала качеството на материалноотговорно лице.

От представените по делото справки от РП Плевен се установява, че по жалба на всяка от страните са образувани две досъдебни производства.ДП №525/2020г.по описа на РП Плевен е образувано по жалба на К. ИВ. АЛ.,затова, че на 06.01.2020г.била принудена да извърши нещо противно на волята ѝ чрез злоупотреба с власт –престъпление по чл.143 ал.1 НК,като в справката от 13.11.2020г.е посочено,че няма привлечен обвиняем. ДП №Д 1037/2020г.по описа на РП Плевен е образувано по жалба на Т.К.,управител на „***“ООД за престъпление по чл.206 НК. В същата е посочено ,че по това ДП е установено,че няма причинени липси на дружеството,не са повдигнати обвинения и същото е изпратено на РП Плевен с мнение за прекратяване,поради липса на престъпление по чл.206 НК.

В съответствие с дадените разяснения в ТР №4/18.06.2014г.на ОСГТК на ВКС по тълк.д.№4/2013г.,първоинстанционният съд е изследвал въведените от страните твърдения за наличие на каузални правоотношения,по повод на които е издаден процесния запис на заповед.В т.17 от ТР е прието,че в производството по установителния иск, предявен по реда [чл. 422, ал. 1 ГПК](#), ищецът - кредитор доказва вземането си, основано на менителничния ефект - съществуването на редовен от външна страна запис на заповед, подлежащ на изпълнение.При въведени от страните твърдения или възражения, основани на конкретно каузално правоотношение, по повод или във връзка с което е издаден записът на заповед, на изследване подлежи и каузалното правоотношение.В конкретната хипотеза ищецът в полза на когото е издаден записа на заповед навежда доводи,че същият обезпечава договор за паричен заем,сключен между „***“ООД и К.А. за сумата 5 400лв.,който договор е сключен на 01.20.2019г.,на датата,на която е издаден и записът на

заповед. Ответницата с писмения си отговор излага твърдения, че на 06.01.2020г. Т.К., управител на дружеството работодател я е посетил на работното ѝ място, като ѝ е съобщил, че са установени липси на парични средства в размер на 5 400 лв., че е била принудена да подпише запис на заповед под страх и притеснение, че управителят ще се обади в полицията и тя ще влезе в затвора за тези липси. В тази насока ответницата е направила две възражения, първо, че записът на заповед е нищожен, поради противоречие и заобикаляне на закона чл.207 и чл.211 КТ, тъй като имуществената отговорност на работника за липси не може да се реализира чрез заповедно производство и второ, че записът на заповед е унищожаем, доколкото ответницата като издател не е имала воля да се задължи със сумата, а го е подписала единствено поради, упражнената спрямо нея психическа принуда и възникнал страх.

Правилни и обосновани са изводите на ЛРС, че ищецът не е доказал твърдяното каузално отношение, а именно, че записът на заповед обезпечава сключения между страните договор за заем от 01.10.2019г. Съгласно договора „***“ ООД като заемодател се е задължил да предаде в собственост на К.А. като заемател сумата 5 400 лв., а последната да я върне в срок до 31.03.2020г. В чл.2 и 3 от договора е уговорено, че заеманата сума ще бъде предадена от заемодателя на заемателя наведнъж и изцяло, като предаването на сумата ще е в брой. Не се оспорва, че договорът е подписан от страните, но по делото не е установено и не са ангажирани доказателства сумата от 5 400 лв. реално да е предадена от заемодателя на заемателя. Константна е съдебната практика, че договорът за заем е реален договор и за да съществува заемно правоотношение, освен съглашение между страните, е необходимо да се извърши и реално предаване на парите, което съставлява съществен елемент от фактическия състав на сделката. В този смисъл е посочената от ЛРС съдебна практика: решение №16 от 31.01.2019 г. по гр. д. №1779/2018 г., IV г.о. на ВКС, решение № 524 от 28.12.2011 г. по гр. д. № 167/2011 г., IV г.о. на ВКС и др. В тежест на ищеца като заемодател, който твърди, че записът на заповед обезпечава сключения договор за заем е да установи, че реално е предал на заемателя паричната сума, посочена в договора, каквито доказателства по делото липсват. Както правилно е приел и първоинстанционният съд писмени доказателства в тази насока не са

представени, а свидетелски показания за установяване на този факт са недопустими съгласно чл.164 ал.1т.3 ГПК.В самия договор също не се съдържа клауза, която да се тълкува като разписка за предаване на сумата. Реално предаване на сумата не се установява дори и от показанията на посочената от ищеца свидетелка Т.Г., служител в „***“ООД на длъжност експерт-продажби, която заявява, че не е видяла процесната парична сума да се предава на К.. От показанията на свидетелката Г. се установява, че за търговския обект, където К. е материално-отговорно лице са установени липси в размер на около 5 000лв., че ответницата е запозната с тази липса, като по предложение на счетоводителката е взето решение тази липса да бъде „оправена“, като управителят на дружеството даде парична сума в размера на липсите, а ответницата да възстанови същата в рамките на няколко месеца, като договорът за заем е съставен с цел по-бързото възстановяване на сумата. Същата посочва, че по тази причина през м.октомври 2019г.тя и управителят на дружеството са дошли от Пловдив и са посетили работното място на К. ,на щанда за бижута в МОЛ Панорама Плевен, че управителят е носил парична сума-пачка, оставена на щанда, като не е видяла дали сумата е предадена на К.. Свидетелката твърди, че по време на пътуването управителят ѝ е казал, че паричната сума няма да бъде дадена на К. за лично ползване, а с нея ще бъде покрита липсата, след което ответницата ще я възстанови. Показанията на свидетелката съдът кредитира, същите са допустими в частта относно обстоятелствата при които е сключен договора за заем и от тях се установява съвсем различно каузално правоотношение ,а именно, че договорът за заем е сключен с цел уреждане на отношенията между дружеството работодател и ответницата като МОЛ във вр.с установените липси и по-бързо възстановяване на сумата от последната.

В този смисъл са и твърденията на ответницата в депозирания писмен отговор ,че издадения от нея в полза на дружеството запис на заповед за сумата 5 400лв.е за липси.

Неоснователни са направените в жалбата възражения, че съдът е кредитирал само показанията на свидетелите, посочени от ответницата, а не е кредитирал показанията на свидетелката Г.. ЛРС подробно е обсъдил показанията на свидетелите, посочени и от двете страни и е приел, че показанията на всички разпитани свидетели са дадени добросъвестно и са

достоверни.

При тези данни съдът приема за установено, че процесният запис на заповед е бил издаден именно за обезпечаване и осъществяване на пълната имуществена отговорност на ответницата като МОЛ спрямо работодателя за вреди от липси в размер на 5 400 лв., съгласно чл. 207, ал. 1, т. 2 КТ, като целта е била последната по-бързо да възстанови сумите, претендирани от работодателя като липси. Установено е каузалното правоотношение, посочено от ответницата.

Независимо, че записът на заповед е редовен от външна страна и съдържа изискуемите реквизити, съгласно чл. 535 ТЗ, същият е нищожен на основание чл. 26, ал. 1, вр. чл. 44 от ЗЗД, поради противоречие със закона, а именно на императивната разпоредба на чл. 211 от КТ. Съгласно чл. 211 от КТ пълната имуществена отговорност на работника се осъществява по съдебен ред, като удържки от трудовото възнаграждение могат да се правят само въз основа на влязло в сила съдебно решение. В съдебната практика - решение на ВКС №379 от 23.05.2013 г. по гр. д. №314/2012 г., III г. о., на което се позовава и въззиваемата е прието, че съгласно чл. 211 КТ пълната имуществена отговорност на работника или служителя, в това число и тази за липси на стоково-материални ценности по чл. 207, ал. 1, т. 2 КТ се осъществява по съдебен ред като под това следва да се разбира общия исков ред. Реализирането на тази отговорност по реда на чл. 410 ГПК чрез издаване заповед за изпълнение е недопустимо, доколкото законодателят не е предвидил такава възможност. Окръжният съд изцяло възприема това становище на ВКС. Императивната разпоредба на чл. 211 КТ въвежда изискване пълната имуществена отговорност за вреди от липси да се реализира по общия исков ред, в състезателно производство, в което работодателят с всички допустими по ГПК доказателствени средства следва да установи че са налице липси и техния размер, а работникът или служителят привлечен към тази отговорност може да са защити чрез съответните правоизключващи възражения. Именно в исковото производство спорът за липсите и техния размер ще бъде решен със сила на пресъдено нещо. Законодателят е предвидил възможност пълната имуществена отговорност да се реализира по реда на заповедното производство само в хипотезата на издаден акт за начет, който съгласно чл. 417 т. 8 ГПК представлява документ,

изрично предвиден в закона,въз основа на който съдът може да издаде заповед за изпълнение по реда на чл.417 ГПК, подлежаща на незабавно изпълнение /чл.418 ГПК./Другата предвидена от законодателя възможност е регламентирана в чл.210 ал.5 КТ за реализиране на ограничената имуществена отговорност на работника , в хипотезата,когато поради прекратяване на трудовото правоотношение или по други причини събирането на сумата не може да стане чрез удържки от трудовото възнаграждение на служителя и то при влязла в сила заповед на работодателя или на органа по изречение второ на ал. 1.В този случай работодателят може да поиска издаване на заповед за изпълнение по чл. 410, ал. 1 от ГПК, независимо от размера на вземането.Нито една от двете законодателно уредени хипотези за реализиране на пълна или ограничена имуществена отговорност чрез заповедно производство не е установена в конкретния случай.

Обезпечаването на пълната имуществена отговорност на работника за липси чрез издаване запис на заповед е в противоречие с императивната разпоредба на чл.211 КТ, доколкото по този начин тази отговорност се реализира не по общия исков ред.Заповедното производство,както за издаване на заповед по чл.410 ГПК,така и за издаване на заповед въз основа на документ по чл.417 ГПК има за предмет единствено дали заявеното вземане е спорно или не.Не е предмет на заповедното производство установяването на предпоставките за търсене на пълна имуществена отговорност от МОЛ за липси.

По изложените съображения,записът на заповед,издаден от К.А. в полза на дружеството работодателя „***“ООД за обезпечаване вземането на дружеството за липси в размер на 5 400лв. ,което е и каузалната причина за неговото издаване е нищожен на основание чл.26, ал.1, вр. чл.44 ЗЗД,поради противоречие с разпоредбата на чл.211 КТ.В същия смисъл са и изводите на ЛРС,които са правилни,законосъобразни и се възприемат изцяло от въззивната инстанция.

Окръжният съд не споделя становището на ЛРС,че записът на заповед се явява и унищожаем на основание чл.30 ЗЗД,като издаден в резултат на принуда чрез възбуждане на основателен страх.Въззивната инстанция

кредитира показанията на свидетелите Н.К. , приятел на ответницата,с когото последната живее на съпружески начала и на Н.И.,близка приятелка на последната относно емоционалното състояние на К. след случилото се на 06.01.2020г.,преживените притеснения, страх и паник-атаки.Свидетелите не са очевидци и не са присъствали при подписването и издаването на записа на заповед ,нямат непосредствени впечатления за случилото се ,а разказват това ,което К. им е споделила. Не са установени по категоричен начин предпоставките за унищожаемост на записа на заповед на основание чл.30 ЗЗД,а именно ,че въззиваемата е била принудена от управителя на дружеството да подпише същия чрез възбуждане на основателен страх.Аргумент в тази насока е и факта,че записът на заповед е с дата 01.10.2019г.,не е оспорена датата на издаването му,отразено е,че е предявен на 31.03.2020г.,а същевременно ответницата твърди,че го е подписала на 06.01.2020г.,когато спрямо нея е упражнена принуда. Въпросите относно това кога е подписан записа на заповед,какво се е случило на датата 06.01.2020г.,извършено ли е престъпление по чл.143 ал.1 НК са предмет на образуването по жалба на К.А. ДП 525/2020г.по описа на РП.

С оглед изложеното Окръжният съд приема ,че вземането на „****“ ООД за сумата 5 400лв.,основано на нищожен запис на заповед не е ликвидно и изискуемо.Искът с правно основание чл.422 ГПК е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

След като е стигнал до същите правни изводи,ЛРС е постановил едно правилно и законосъобразно решение,което на осн.чл.271 ал.1 ГПК следва да бъде потвърдено.

При този изход на процеса и на основание чл.78 ал.3 ГПК въззивникът следва да заплати на въззиваемата направените деловодни разноски за настоящата инстанция в размер на 600лв.за адвокатско възнаграждение, съгласно представен списък по чл.80 ГПК и договор за правна помощ, установяващ плащане на същото изцяло и в брой.

Цената на иска е под 20 000лв.и съгласно чл.280 ал.3,т.1,предл.второ ГПК настоящото решение е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.Делото е въззивно гражданско,но с предмет търговски спор за

установяване съществуване на вземане по търговска сделка, какъвто е записът на заповед съгласно чл.286 ал.2 ТЗ във вр.чл.1т.8 ТЗ, независимо ,че една от страните няма качеството на търговец.

Водим от горното , Окръжният съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА на осн.чл.271 ал.1 ГПК решението на Левченски Районен съд №15 от 18.02.2021г., постановено по гр.д. №501/2020г. по описа на същия съд.

ОСЪЖДА на основание чл.78 ал.3 ГПК „****“ ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.Пловдив, ул. „****“ №2А, представлявано от управителя Т.Л.К., със съдебен адрес за призоваване: адвокат И.А.. от ПАК, гр.Плевен, ул. „****“ №5 ДА ЗАПЛАТИ на К. ИВ. АЛ., ЕГН ***** от гр.Левски, обл.Плевен, ул. „****“ №23 със съдебен адрес за призоваване :адвокат П.П. от ПАК, гр.Плевен, ул. „****“ №7 деловодни разноски за въззивната инстанция в размер **на 600лв.**

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване, съгласно чл.280 ал.3, т.1, предл.второ ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____